

İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİM YÖNTEMİYLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Mesiha TOSUNOĞLU*

Özet

Dil, milletlerin geleceğini şekillendiren en önemli kültürel değerdir. Bu nedenle devletler tarafından bir planlama ve çalışma alanı olarak görülür. Bireyin sosyalleşmesi ve devlet-vatandaş ilgisinin kurulması, verilecek dil eğitimi ile sağlanır. Devletin dil eğitimi ve öğretimi konusundaki politikalarının başında okuma ve yazma öğretimi gelmektedir. Okuma ve yazma öğretimi politikalarının iki yönü vardır: niceliği artırmak, niteliği belirlemek. Okuma ve yazmanın niteliğini belirleyen faktörlerin en önemlisi yöntemdir. İlk okuma ve yazma öğretiminde yeni uygulanmaya başlanan “ses temelli cümle yöntemi”, cumhuriyetten günümüze hiç denenmemiştir. Öğretmen görüşlerine göre bu yöntemle Türkçe ilk okuma ve yazma öğretiler; ancak yöntemin dil öğretimini aksatan yönleri bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler: dil, kültür, okuma, yazma, ses temelli cümle yöntemi

Abstract

Language is a cultural value that it is to form future of countries. For reason, countrys is to notice language as if plan and work area. Languages education to supply individual socialization and relations of goverment between citizen. Much more than important policy is reading and writing education between goverment languages education policies. Reading and writing education policies have two diretions: to increase quantity and to determinate quality. Method that is determinate to educational quality most of the important factor between others.

Recently “the sound based sentence method” that is new educational method is testing about basic educate reading and writing for the first time. This method is try for the first time from decleration of Turkey republic to today. According to teachers opinion, beginner level Turkish can teach by this method but This method has negative side that is to run wrong education of languages.

Key words: Language, cultural, reading, writing, the sound based sentence method

* Yrd. Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

Dil, milletlerin geleceğini ilgilendiren kültürel bir husus olduğundan dil eğitimi ve öğretimi, devletin üzerinde önemle durduğu bir planlama ve çalışma alanı olarak görülmektedir. Ülkeler, geleceklerinin teminatını sağlamak üzere ulusun dilini vatandaşlarına en iyi şekilde kazandırmayı hedefleyen politikalar izlemektedirler. Çünkü dil, bir ülkede birlik ve beraberliği tesis eder; ulusun kültürünü geçmişten geleceğe taşır; eğitim, sağlık, adalet gibi sistemlerden bireylerin yararlanmasını sağlar. Böylece bir yandan devlet-vatandaş ilişkileri düzenlenir, bir yandan da bireyin sosyalleşmesi temin edilir.

Devletin dil eğitimi ve öğretimi konusundaki politikalarının başında okuma ve yazma öğretimi gelmektedir. Çünkü günümüzde okuryazarlık oranı, bir çağdaşlaşma ölçütü olarak kabul edilmektedir. Bilgi ve bunun bir sonucu olan teknolojideki gelişmelerin hız kazanması, eğitime olan ihtiyacı artırdığı hâlde nüfustaki artış, öğretim hizmetlerinin yetersizliği ve yaygınlaştırılmaması gibi hususlar okuryazarlık oranının düşmesine sebep olmaktadır. Bugün dünyada ileri olarak adlandırılan başta ABD olmak üzere birçok ülkede okumaz yazmazların sayısı hızla artmakta; ülkeleri ve onları yöneten hükûmetleri okuma yazma öğretimi konusunda tedbirler almaya, politikalar geliştirmeye, bilimsel çözümler üretmeye sevk hatta mecbur etmektedir.

Okuma yazma öğretimi politikalarının iki yönü vardır: niceliği artırmak, niteliği belirlemek. Bu iki yön, gerçekçi olarak ele alınıp değerlendirildiğinde birbirinden ayrılamaz. Her ne kadar asıl hedef niceliği artırmak gibi görünse de “gizli okumaz yazmazlık” kavramının yaygınlaştığı çağımızda niteliğin de nicelik kadar önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Okuma yazmanın niteliğini etkileyen faktörlerin en önemlisi hiç kuşkusuz yöntemdir.

Okuma yazma öğretiminde takip edilen yöntem ve teknikler, çözümlenmeye dayanan yöntemler, birleştirmeye dayalı yöntemler, karma yöntemler olmak üzere üç başlık altında toplanabilir. Öykü, cümle, cümlecik, sözcük yöntemleri çözümlenmeye dayalı; ses, harf, hece, resimli ses birleştirmeye dayalı yöntemlerdir. Bu yöntemlerin birden fazlasının bir arada uygulanması da karma yöntemi oluşturur.

Okuma yazma öğretiminde takip edilecek yöntem seçimi, ülkemizde daima bir tartışma konusu olmuştur. Bu seçimi, dil politikası belirleme çalışmalarının uzantısı olarak Devlet adına eğitim hizmetlerinden sorumlu olan Bakanlık üstlenmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı, hazırlamış olduğu eğitim-öğretim programlarıyla okuma yazma öğretiminin nasıl yapılması gerektiğini de açıklamıştır. Bu açıklamalar incelendiğinde genellikle tek tip bir yöntemin takip edilmesinin emrolunduğu görülmektedir.

Türkçe ilk okuma yazma öğretiminin tarihî süreci içerisinde farklı okuma yazma öğretim yöntemleri kullanılmıştır: Osmanlı eğitim kurumlarında, okuma ve yazmanın Sıbyan Mekteplerinde harf (alfabe) yöntemiyle öğretildiği bilinmektedir. Birleştirmeye dayalı bu yöntemde okuma ön planda tutulmuştur. Bu yüzden de yöntem eleştirilmiştir. Binbaşıoğlu çocuklara anlamsız okumalar yaptırıldığı ve önemli zamanlarının boşa harcandığı yönünde tartışmalar olduğundan bahsetmektedir. (1995: 42) 1847 yılında yürürlüğe giren İlkokul Yönetmeliği'nde ise harf (alfabe) yönteminin kullanılması harflerin yazılışının ve okunuşunun birlikte öğretilmesi tavsiye olunmuştur. Bu yöntemin Arap alfabesinin kullanılmasından dolayı seçildiği düşünülmektedir.

Cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra eğitim alanındaki yenilikler, yöntem seçiminde de yenilikler yapmayı gerektirmiştir. 1924 yılındaki Elifba Kongresi'nde okuma yazma öğretim yöntemleri tartışılmış; fonetik yöntem ile alfabe yönteminin dünyada yok edildiği, sözcük yönteminin tercih edildiği üzerinde durulmuştur. Bu tartışmaların neticesi 1924 Programı'nda ortaya çıkmıştır.

1924 Programı'nda okuma yazma öğretimi için ses veya sözcük yöntemleri önerilmiş, seçim öğretmenlere bırakılmıştır. 1924 yılına kadar kullanılan birleşime dayalı yöntemler bu programla ilk defa terk edilmiştir.

1926 İlkokul Programı'nda harf ve ses yöntemleri yasaklanmış, sözcük ve karma yöntemler tavsiye edilmiş; seçim öğretmenlere bırakılmıştır.

Harf İnkılabı'ndan sonra 1930 yılında 1926 Programı yeniden basılmıştır. Bu programda ilk okuma yazma öğretimiyle ilgili tavsiyeler yer almamıştır.

1936 Programı'nda “çözümlemeli ve bireşimsel” bir yol izlenerek basit cümle ve sözcüklerden hareketle okuma yazma öğretimi yapılması istenmiştir.

1948 Programı, çözümlenmeye dayalı cümle yöntemiyle okuma yazma öğretilmesini emretmektedir. Ayrıca yazıda önce temel büyük harfler, sonra küçük harflerin kullanılacağı belirtilmiştir.

1968 Programı ise cümle yönteminin kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Cümle yöntemi, çözümlenme yöntemlerinden biridir. Bu programda ayrıca dik temel büyük ve küçük harflerin birlikte kullanıldığı bir yazı ile öğretim yapılması istenmiştir.

1981 Programı da cümleden hareketle çözümlenme esasına dayalı yöntemin uygulanmasını emretmektedir. Dik temel küçük ve büyük harflerin birlikte kullanıldığı bir yazı ile ilk okuma yazma öğretiminin sürdürülmesi istenmiştir.

2004 Programı'yla uzun yıllar uygulanan çözümlenme yöntemi terk edilmiş; birleştirme ağırlıklı bir yöntem yürürlüğe konmuştur. “Ses Temelli Cümle

Yöntemi” adı verilen bu yöntemde seslerden hareket edilmekte, hecelere ulaşılmakta, hecelerden kelimeler yapılmakta, kelimelerle cümleler kurulmaktadır. Ayrıca okuma yazma öğretiminin bitişik eğik yazıyla sürdürülmesi istenmektedir.

Türkçenin ilk defa okunmasında ve yazılmasında uygulanan yukarıda saydığımız bu yöntemlerin seçilme nedenleri programlarda yeterince açıklanmamıştır. Bu yüzden her yöntemle ilgili uygulamadaki sorunlar ele alınarak çeşitli eleştiriler yapılmış; yöntem seçimi öğretmene bırakılmamasından ve tek bir yöntemin zorunlu kılınmasından dolayı da tartışmalar sürüp gitmiştir. Halbuki hiçbir yöntem öğretimde tek başına yeterli olamaz. Alperen’e göre (2001) yöntemlerden biri başat olarak tercih edilip, sık sık diğer yöntemlerden de yararlanmak gerekir.

İlkokuma yazma öğretiminde kullanılma nedeni en iyi bilinen yöntem, cümle yöntemidir. Yöntem temelini psikoloji ve fizyolojideki bilimlik gelişmelerden almaktadır; Gözün okuma esnasındaki hareketlerinin bulunması, zihin algılama ve anlama süreçlerinin çözülmesi, çocukların toptan algılama özelliğine sahip olduğunun tespit edilmesi, Gestalt Kuramı ile öğrenme arasında kurulan bağla öğrenme stratejileri oluşturulması cümle yönteminin dayanaklarını oluşturmuştur. Böyle olmasına rağmen öğretmenlerin karma yöntemi, cümle yöntemine tercih ettikleri bilinmektedir. Bu konudaki tartışmaların çoğu, okuma yazma becerisinin daha kısa sürede kazandırılabilmesi ve yeni yöntemlerin araştırılması yönündedir (Güleryüz 1996, AYTEKİN 1996, SAYDUR 1989).

Birleşime dayalı yöntemlerin dayanakları konusunda literatürde çözümleme yöntemine kadar bilgi yer almamaktadır. Sadece yeni programla uygulanmaya başlanan “Ses Temelli Cümle Yöntemi”nin yapısalılık kuramlarına, çoklu zekâ yaklaşımına ve öğrenci merkezli, ferdî farklılıklara duyarlı öğretime dayandırıldığı program kılavuzunda belirtilmektedir. Bu yaklaşımlar, sadece “Eğitim Bilimi”yle sınırlıdır. Halbuki dil eğitim ve öğretimi, dayanaklarını dille ilgili kuramlardan, dille ilgili bilim dallarının her birinden, Eğitim Biliminden, Psikolojiden, Tıptan ve Sosyolojiden almalıdır. Program yaklaşımlarının “öğrencinin zihinsel becerilerini geliştirmeyi ve bilgiyi yapılandırmayı” hedeflediği açıklanmıştır. Bu yaklaşımların ve açıklamanın bir ifade ve beceri dersi olarak kabul edilen Türkçe dersine, bunun ilk basamağını oluşturan okuma ve yazma becerisinin kazandırılmasına uygunluğu tartışmalıdır. Çünkü dil öğretimi, bilgiden çok beceriye dayalı bir eğitim gerektirir.

Ses temelli cümle yöntemi ile ilgili pilot uygulamalar bir eğitim öğretim yılı süresince yedi ilde sınırlı sayıda öğrenci ve öğretmenle denenmiştir. Bu denence sonuçlarından hareketle yeni yöntem 2005 - 2006 öğretim yılında bütün okullarda uygulamaya konmuştur. Yöntem seçiminin Bakanlık tarafından yapılması, seçimin öğretmenlere bırakılmaması, bu yöntemin daha önce hiç uygulanmamış olması, literatürde böyle bir yöntemin yer almaması, yöntemi uygulayacak öğretmenlerin bu yöneme göre yetiştirilmemesi ve diğer yön-

temlere göre üstün yönlerinin bilinmemesi gibi birçok sorun, ses temelli cümle yönteminin de diğer yöntemler gibi tartışma konusu olacağına işaret etmektedir.

Bu tartışmalara bilimsel kaynak oluşturmak amacıyla 2005-2006 eğitim öğretim yılının Aralık ayında bir araştırma başlatılmıştır. Araştırmanın, ses temelli cümle yöntemiyle ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek, uygulamada zorlanılan noktaları ortaya çıkarmak yönlerinden önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında Ankara, Amasya, Aksaray, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çorum, Elazığ, Erzurum, İstanbul, Iğdır, Kars, Kayseri, Kırıkkale, Konya, Şırnak, Tunceli illerinde çalışan 300 öğretmen bulunmaktadır.

Araştırma survey yöntemle yürütülmüştür. Hâlihazırda ses temelli cümle yöntemiyle birinci sınıflara ilk okuma yazma öğreten 300 öğretmene 20 görüşün yer aldığı bir anket uygulanmıştır. Görüşler, anketin ikinci bölümünü oluşturmaktadır; birinci bölümde ise öğretmenlerin kıdemini, mezun olduğu bölümü, daha önce 1. sınıf okutup okutmadığını, ses temelli cümle yöntemiyle ilgili bir kurs alıp almadığını belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

Anketin ikinci bölümünde yer alan görüşler, 2004-2005 öğretim yılında yöntemin uygulandığı pilot okullarda ses yöntemini uygulayan öğretmenlerle yapılan fikir alışverişi sonucunda tespit edilmiştir. Ankette katılıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum dereceleme ölçeği kullanılmıştır.

“Birinci sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemiyle ilgili kendilerine sunulan görüşlere katılma düzeyleri nedir?” araştırmanın problem cümlesidir. Buna dayalı olarak üç alt probleme bakılmıştır:

- Öğretmenlerin kıdemleri ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Öğretmenlerin daha önce birinci sınıf okutma sayıları ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
- Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin uygulanaşına yönelik bir kurs alma durumu ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında nasıl bir ilişki vardır?

Ankette elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS yöntemi aradaki farklar post-hoc testlerinden LSD, farklılıkların anlamlılığını belirlemede t-testi kullanılmıştır.

ARAŞTIRMA BULGULARI VE YORUMLAR

Araştırmaya katılan 300 öğretmenin kıdemlerine ilişkin dağılım Tablo 1’de verilmiştir. Öğretmenlerin %34’ü 6-10 yıl arası, %24.3’ü 20 yıl ve üstü, %20.7’si 11-15 yıl arası, %13 ‘ü 16-20 yıl arası, %8’i ise 1-5 yıl arası kıdeme sahiptir.

Tablo1. Öğretmenlerin Kıdemlerine İlişkin Dağılım

Kıdem	Frekans (n)	Yüzde (%)
1-5 yıl arası	24	8,0
6-10 yıl arası	102	34,0
11-15 yıl arası	62	20,7
16-20 yıl arası	39	13,0
20 yıl ve üstü	73	24,3
TOPLAM	300	100,0

Tablo 1’den anlaşılacağı gibi görüşlerine başvuru alan öğretmenlerin meslekî tecrübelerinin fazla olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin mezun oldukları bölümler incelendiğinde %77.3 gibi büyük bir çoğunluğun sınıf öğretmenliği mezunu olduğu görülmüştür. Mezun olunan bölümlere ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo2. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölüm

Bölüm	Frekans (n)	Yüzde (%)
Sınıf Öğretmenliği	232	77,3
Kimya	6	2,0
Ölçme ve Değerlendirme	4	1,3
Hemşirelik	1	0,3
İşletme	15	5,0
Ziraat	10	3,3
Tarih	6	2,0
Beden Eğitimi	1	0,3
Jeoloji	2	0,7
Fizik	3	1,0
El Sanatları	6	2,0
Biyoloji	4	1,3
Ev Ekonomisi	2	0,7
Arkeoloji	1	0,3
Alman Dili ve Edebiyatı	4	1,3
Veterinerlik	1	0,3
İletişim	1	0,3
Gıda Mühendisliği	1	0,3
TOPLAM	300	100,0

Tablo 2’deki durum ; yani sınıf öğretmenliği eğitimi almış, ilkokuma yazma öğretimi konusunda bir eğitim öğretim sürecinden geçmiş öğretmenlerin çoğunlukta olması, ankette sorgulanan görüşlerin doğru bakış açısı ve ilmî bilgilerle değerlendirildiği şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin daha önce kaç kez birinci sınıf okutukları araştırılmış elde edilen sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğunun (%77.3) 5 kez ve daha az sayıda birinci sınıf okuttukları görülmüştür.

Tablo 3. Öğretmenlerin Birinci Sınıf Okutma Sürelerine İlişkin Dağılım

Sayı	Frekans (n)	Yüzde (%)
5 kez ve daha az	232	77,3
6 kez ve daha fazla	68	22,7
TOPLAM	300	100,0

Tablo 3'e göre görüşlerine başvurulmuş öğretmenlerin birinci sınıf öğretimi ve ilkökuma yazma becerisini kazandırma konularında tecrübeli oldukları söylenebilir.

Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin uygulanışı ile ilgili bir kurs alıp almadığı araştırıldığında %57.3'ünün kurs aldığı, % 42.7'sinin ise bir kurs almadığı görülmüştür. Kurs alan toplam 172 öğretmenin aldıkları kurs süresi araştırıldığında, en çok %33.3'ünün 5 gün süre ile kurs aldığı gözlenmiştir. Bir iş gününden daha az sürede kursa katılanlar "diğer" kategorisinde incelenmiştir. Kurs alma durumlarına ilişkin dağılımlar Tablo 4 ve Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanışı İle İlgili Bir Kurs Alma Durumlarına İlişkin Dağılım

Sayı	Frekans (n)	Yüzde (%)
Kurs Almış	172	57,3
Kurs Almamış	128	42,7
TOPLAM	300	100,0

MEB, formatör öğretmenler aracılığıyla yeni programlarla ilgili seminerler ve hizmet içi kurslar düzenlemiştir. İlkokuma yazma öğretiminin nasıl olacağı ve ses temelli cümle yönteminin etkinlikleri bu kurslarda kısaca ele alınmıştır. Ancak bu kursların tamamında ilk okuma yazma öğretiminin ele alınmadığı öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Kurslarda Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Matematik ve Türkçe derslerinin programları da aynı süre içinde tanıtılmıştır.

Tablo 5. Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanışı İle İlgili Bir Kurs Alan Öğretmenlerin Aldıkları Kurs Sürelerine İlişkin Dağılım

Kurs Süresi (iş günü)	Frekans (n)	Yüzde (%)
1	15	8,7
2	4	2,3
3	7	4,1
5	99	57,6
10	22	12,8
15	12	7,0
20	1	0,5
Diğer	12	7,0
TOPLAM	172	100,0

Sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri ve görüşlerin ortalama ve standart sapma (St. Sapma) değerleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Görüşleri

Görüşler	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 1: Yeni Türkçe Programındaki ilk okuma yazma öğretimi çağın ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmiştir.	n %	53 17,7	155 51,7	92 30,7	300 100	2,13	0,68
Görüş 2: Ses temelli cümle yöntemi 72 aylık çocukların gelişim özelliklerine uygundur.	n %	63 21,0	127 42,3	110 36,7	300 100	2,16	0,74
Görüş 3: Yeni yöntem Türkçenin yapısına uygundur (Hece, kelime, cümle, metin çabuk kavranmaktadır).	n %	57 19,0	104 34,7	139 46,3	300 100	2,27	0,76
Görüş 4: Yeni yöntemde metin oluşturabilmek için çok sayıda ses, harf, hece, kelime oluşturmayı beklemek gerekmektedir.	n %	105 35,0	70 23,3	125 41,7	300 100	2,07	0,87
Görüş 5: Sesten heceye, hecelerden kelimelere, kelimelerden cümleye gidildiğinden cümlelere çok geç ulaşılmaktadır. Bu durum, cümlenin anlamının kavranılmasını geciktirmektedir.	n %	106 35,3	85 28,3	109 36,3	300 100	2,01	0,85
Görüş 6: Parçadan bütüne gidilmesi, ses birimlerinin (ses, hece) tek tek okunmasını gerekli kılmakta, böylece akıcı ve süratli okumaya engel olmaktadır.	n %	68 22,7	102 34,0	130 43,3	300 100	2,21	0,79
Görüş 7: Cümle oluştururken resim (görsel) kullanılması, gözün satır üzerindeki sıçramalarına ve doğru odaklama yapmasına engeldir.	n %	126 42,0	113 37,7	61 20,3	300 100	1,78	0,76
Görüş 8: İçinde görsel kullanılan cümleler, çocuğun resim ve yazı sembolü (harf) algısını karıştırmasına bir nedendir.	n %	160 53,3	90 30,0	50 16,7	300 100	1,63	0,75

Görüş 9: Cümlelerde görsel kullanılması, vurgu, tonlama ve ahenk unsurlarının tam yapılamadığı bir okumaya neden olmaktadır.	n	129	97	74	300	1,82	0,80
	%	43,0	32,3	24,7	100		
Görüş 10: Yeni yöntemde “okuma” dolayısıyla “anlama”, “yazma” becerisinin öğretimine göre ikinci planda kalmaktadır.	n	94	112	94	300	2,00	0,79
	%	31,3	37,3	31,3	100		
Görüş 11: Ses temelli cümle yönteminin bitişik eğik yazıyla uygulanması yararlıdır.	n	98	91	111	300	2,04	0,83
	%	32,7	30,3	37,0	100		
Görüş 12: Bitişik eğik yazı öğrencilerde estetik zevk geliştirecektir.	n	62	89	149	300	2,29	0,79
	%	20,7	29,7	49,7	100		
Görüş 13: Öğrenciler bitişik eğik yazı yazmada zorlanmaktadırlar, çabuk yorulmaktadırlar.	n	91	85	124	300	2,11	0,84
	%	30,3	28,3	41,3	100		
Görüş 14: Bitişik eğik yazıyla, çağın ihtiyaçlarına göre bireye mutlaka kazandırılması gereken bir beceridir.	n	92	107	101	300	2,03	0,80
	%	30,7	35,7	33,7	100		
Görüş 15: Yazmadaki yavaşlık, öğrencinin okuma hızını da yavaşlatmaktadır.	n	98	97	105	300	2,02	0,82
	%	32,7	32,3	35,0	100		
Görüş 16: Ders kitaplarının bitişik eğik yazıyla hazırlanmaması, ilk kuma-yazma öğretiminde sorunlara neden olmaktadır (Yöntemin pekiştirilerek öğretimine engel teşkil etmektedir).	n	55	76	169	300	2,38	0,78
	%	18,3	25,3	56,3	100		
Görüş 17: Yöntemin uygulanışı ile ilgili Bakanlık öğretmenleri tam olarak bilgilendirmiştir.	n	186	61	53	300	1,56	0,78
	%	62,0	20,3	17,7	100		
Görüş 18: Yapılandırıcı yaklaşım ve ses temelli cümle yöntemine göre ilk okuma-yazma öğretimi konusunda öğretmenler mutlaka bir eğitim almalıdırlar.	n	18	36	246	300	2,76	0,55
	%	6,0	12,0	82,0	100		
Görüş 19: Yöntem konusundaki teorik bilgiler yöntemin tam ve doğru olarak uygulanması için yeterlidir.	n	156	109	35	300	1,60	0,69
	%	52,0	36,3	11,7	100		
Görüş 20: MEB’in önerdiği program kılavuzunda örneklerini verdiği etkinlikler tekdüzedir ve öğrenmeye tam hizmet etmemektedir.	n	88	146	66	300	1,93	0,71
	%	29,3	48,7	22,0	100		

Tablo 6’daki frekanslara göre bir yorumlama yapıldığında öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemine genel olarak olumlu yaklaştıkları söylenebilir. Öğretmenler, yeni yöntemi çağın ihtiyaçlarına Türkçenin özelliklerine uygun bulmakta; bitişik eğik yazı öğretimini gerekli görmekte ve bu yazının estetik zevk kazandıracağına inanmaktadırlar. Görsel okuma konusunda da olumlu görüşe sahiptirler. Tablo 6’daki frekanslardan öğretmenlerin okuma, anlama, MEB’in yöntemle ilgili çalışmaları konusunda olumsuz görüşlere sahip oldukları söylenebilir.

Görüş ortalaması, Sınıf Aralığı = (Üst Sınır- Alt Sınır) / Sınıf Sayısı= (3-1)/3= 0,67 olmak üzere, 1 ile 1,66 arasında olanlar görüşe katılmıyor, 1,67 ile 2,33 arasında olanlar görüşe kısmen katılıyor, 2,34 ile 3,00 arasında olanlar ise görüşe katılıyor olarak değerlendirilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin 8., 17. ve 19. görüşlere katılmadıkları, 16. görüşe katıldıkları, bunun dışındaki görüşlere ise kısmen katıldıkları gözlenmiştir. Görüşlere katılma düzeylerine ilişkin genel ortalama 2,04 ve standart sapma 0,22 olarak bulunmuştur.

Araştırma Hipotezlerinin Test Edilmesi

Araştırma hipotezlerinin test edilmesinde istatistiksel analiz tekniklerinden t-testi ve varyans analizinden yararlanılmıştır.

H_{01} : Öğretmenlerin kıdemleri ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında bir fark yoktur.

H_{11} : Öğretmenlerin kıdemleri ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında bir fark vardır.

Öğretmenlerin kıdemlerine göre görüş ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Görüşleri

Kıdem	n	Ortalama	St. Sapma
1-5	24	2,09	0,26
6-10	102	2,02	0,22
11-15	62	2,02	0,22
16	39	2,06	0,24
20+	73	2,04	0,22
Toplam	300	2,04	0,22

Tablo 7’ye bakıldığında kıdemlere göre görüşlere katılımın “kısmen” düzeyinde olduğu ve farklı kıdeme sahip öğretmenlerin görüş ortalamalarının çok az bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Ortalamalar arasındaki farklılığın anlamlı olup olmadığını test etmek için varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, 0.05 anlamlılık düzeyinde, H_{01} hipotezi reddedilememiş, görüş ortalamaları arasında önemli bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$). Varyans analizi sonucu Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre Görüş Farklılıklarına İlişkin Varyans Analizi Tablosu

s.d.	F değeri	p değeri
299	0,563	0,689

Öğretmenlerin her bir görüş için vermiş oldukları cevaplar dikkate alınarak, kıdemin cevap ortalamaları arasında bir farklılığa yol açıp açmadığı araştırılmıştır. Kıdeme göre görüş ortalamaları ve varyans analizi sonuçları Tablo 9 ve Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri

Görüşler	Kıdem	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 1: Yeni Türkçe Programındaki ilk okuma yazma öğretimi çağın ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmiştir.	1-5	n %	3 12,5	9 37,5	12 50,0	24 100,0	2,38	0,71
	6-10	n %	17 16,7	55 53,9	30 29,4	102 100,0	2,13	0,67
	11-15	n %	15 24,2	29 46,8	18 29,0	62 100,0	2,05	0,73
	16-20	n %	6 15,4	22 56,4	11 28,2	39 100,0	2,13	0,66
	20+	n %	12 16,4	40 54,8	21 28,8	73 100,0	2,12	0,67
Görüş 2: Ses temelli cümle yöntemi 72 aylık çocukların gelişim özelliklerine uygundur.	1-5	n %	2 8,3	5 20,8	17 70,8	24 100,0	2,63	0,65
	6-10	n %	20 19,6	47 46,1	35 34,3	102 100,0	2,15	0,72
	11-15	n %	19 30,6	31 50,0	12 19,4	62 100,0	1,89	0,70
	16-20	n %	8 20,5	15 38,5	16 41,0	39 100,0	2,20	0,77
	20+	n %	14 19,2	29 39,7	30 41,1	73 100,0	2,21	0,75
Görüş 3: Yeni yöntem Türkçenin yapısına uygundur (Hece, kelime, cümle, metin çabuk kavranmaktadır).	1-5	n %	1 4,2	8 33,3	15 62,5	24 100,0	2,58	0,58
	6-10	n %	15 14,7	38 37,3	49 48,0	102 100,0	2,33	0,72
	11-15	n %	19 30,6	20 32,3	23 37,1	62 100,0	2,06	0,83
	16-20	n %	8 20,5	10 25,6	21 53,8	39 100,0	2,33	0,81
	20+	n %	14 19,2	28 38,4	31 42,5	73 100,0	2,23	0,75
Görüş 4: Yeni yöntemde metin oluşturabilmek için çok sayıda ses, harf, hece, kelime oluşturmayı beklemek gerekmektedir.	1-5	n %	9 37,5	2 8,3	13 54,2	24 100,0	2,17	0,96
	6-10	n %	31 30,4	23 22,5	48 47,1	102 100,0	2,17	0,87
	11-15	n %	24 38,7	11 17,7	27 43,5	62 100,0	2,05	0,91
	16-20	n %	11 28,2	16 41,0	12 30,8	39 100,0	2,03	0,77
	20+	n %	30 41,1	18 24,7	25 34,2	73 100,0	1,93	0,87

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri (devam)

Görüşler	Kıdem	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 5: Sesten heceye, hecelerden kelimelere, kelimelerden cümleye gidildiğinden cümlelere çok geç ulaşılmaktadır. Bu durum, cümlelerin anlamının kavranılmasını geciktirmektedir.	1-5	n %	6 25,0	11 45,8	7 29,2	24 100,0	2,04	0,75
	6-10	n %	37 36,3	30 29,4	35 34,3	102 100,0	1,98	0,84
	11-15	n %	20 32,3	14 22,6	28 45,2	62 100,0	2,13	0,88
	16-20	n %	17 43,6	10 25,6	12 30,8	39 100,0	1,87	0,86
	20+	n %	26 35,6	20 27,4	27 37,0	73 100,0	2,01	0,86
Görüş 6: Parçadan bütüne gidilmesi, ses birimlerinin (ses, hece) tek tek okunmasını gerekli kılmakta, böylece akıcı ve süratli okumaya engel olmaktadır.	1-5	n %	6 25,0	10 41,7	8 33,3	24 100,0	2,08	0,78
	6-10	n %	27 26,5	32 31,4	43 42,2	102 100,0	2,16	0,82
	11-15	n %	11 17,7	13 21,0	38 61,3	62 100,0	2,44	0,78
	16-20	n %	7 17,9	17 43,6	15 38,5	39 100,0	2,21	0,73
	20+	n %	17 23,3	30 41,1	26 35,6	73 100,0	2,12	0,73
Görüş 7: Cümle oluştururken resim (görsel) kullanılması, gözün satır üzerindeki sıçramalarına ve doğru odaklama yapmasına engeldir.	1-5	n %	16 66,7	6 25,0	2 8,3	24 100,0	1,42	0,65
	6-10	n %	41 40,2	41 40,2	20 19,6	102 100,0	1,79	0,75
	11-15	n %	25 40,3	25 40,3	12 19,4	62 100,0	1,79	0,75
	16-20	n %	15 38,5	17 43,6	7 17,9	39 100,0	1,79	0,73
	20+	n %	29 39,7	24 32,9	20 27,4	73 100,0	1,88	0,82
Görüş 8: İçinde görsel kullanılan cümleler, çocuğun resim ve yazı sembolü (harf) algısını karıştırmasına bir nedendir.	1-5	n %	16 66,7	6 25,0	2 8,3	24 100,0	1,42	0,65
	6-10	n %	52 51,0	32 31,4	18 17,6	102 100,0	1,67	0,76
	11-15	n %	38 61,3	13 21,0	11 17,7	62 100,0	1,56	0,78
	16-20	n %	16 41,0	16 41,0	7 17,9	39 100,0	1,77	0,74
	20+	n %	38 52,1	23 31,5	12 16,4	73 100,0	1,64	0,75

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri (devam)

Görüşler	Kıdem	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 9: Cümlelerde görsel kullanılması, vurgu, tonlama ve ahenk unsurlarının tam yapılamadığı bir okumaya neden olmaktadır.	1-5	n %	12 50,0	7 29,2	5 20,8	24 100,0	1,71	0,71
	6-10	n %	45 44,1	37 36,3	20 19,6	102 100,0	1,75	0,76
	11-15	n %	28 45,2	16 25,8	18 29,0	62 100,0	1,84	0,85
	16-20	n %	14 35,9	16 41,0	9 23,1	39 100,0	1,87	0,77
	20+	n %	30 41,1	21 28,8	22 30,1	73 100,0	1,89	0,84
Görüş 10: Yeni yöntemde “okuma” dolayısıyla “anlama”, “yazma” becerisinin öğretimine göre ikinci planda kalmaktadır.	1-5	n %	6 25,0	10 41,7	8 33,3	24 100,0	2,08	0,78
	6-10	n %	37 36,3	36 35,3	29 28,4	102 100,0	1,92	0,80
	11-15	n %	16 25,8	20 32,3	26 41,9	62 100,0	2,16	0,81
	16-20	n %	8 20,5	17 43,6	14 35,9	39 100,0	2,15	0,74
	20+	n %	27 37,0	29 39,7	17 23,3	73 100,0	1,86	0,77
Görüş 11: Ses temelli cümle yönteminin bitişik eğik yazıyla uygulanması yararlıdır.	1-5	n %	6 25,0	7 29,2	11 45,8	24 100,0	2,21	0,83
	6-10	n %	40 39,2	31 30,4	31 30,4	102 100,0	1,91	0,83
	11-15	n %	19 30,6	19 30,6	24 38,7	62 100,0	2,08	0,84
	16-20	n %	13 33,3	13 33,3	13 33,3	39 100,0	2,00	0,82
	20+	n %	20 27,4	21 28,8	32 43,8	73 100,0	2,16	0,83
Görüş 12: Bitişik eğik yazı öğrencilerde estetik zevk geliştirecektir.	1-5	n %	6 25,0	5 20,8	13 54,2	24 100,0	2,29	0,86
	6-10	n %	21 20,6	34 33,3	47 46,1	102 100,0	2,25	0,78
	11-15	n %	13 21,0	18 29,0	31 50,0	62 100,0	2,29	0,80
	16-20	n %	7 17,9	10 25,6	22 56,4	39 100,0	2,38	0,78
	20+	n %	15 20,5	22 30,1	36 49,3	73 100,0	2,29	0,79

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri (devam)

Görüşler	Kıdem	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 13: Öğrenciler bitişik eğik yazı yazmada zorlanmaktadırlar, çabuk yorulmaktadırlar.	1-5	n %	5 20,8	9 37,5	10 41,7	24 100,0	2,21	0,78
	6-10	n %	31 30,4	24 23,5	47 46,1	102 100,0	2,16	0,86
	11-15	n %	24 38,7	18 29,0	20 32,3	62 100,0	1,93	0,85
	16-20	n %	10 25,6	15 38,5	14 35,9	39 100,0	2,10	0,79
	20+	n %	21 28,8	19 26,0	33 45,2	73 100,0	2,16	0,85
Görüş 14: Bitişik eğik yazıyla, çağın ihtiyaçlarına göre bireye mutlaka kazandırılması gereken bir beceridir.	1-5	n %	6 25,0	8 33,3	10 41,7	24 100,0	2,17	0,82
	6-10	n %	33 32,4	36 35,5	33 32,4	102 100,0	2,00	0,81
	11-15	n %	19 30,6	24 38,7	19 30,6	62 100,0	2,00	0,79
	16-20	n %	10 25,6	18 46,2	11 28,2	39 100,0	2,02	0,74
	20+	n %	24 32,9	21 28,8	28 38,4	73 100,0	2,05	0,85
Görüş 15: Yazmadaki yavaşlık, öğrencinin okuma hızını da yavaşlatmaktadır.	1-5	n %	7 29,2	8 33,3	9 37,5	24 100,0	2,08	0,83
	6-10	n %	30 29,4	35 34,3	37 36,3	102 100,0	2,07	0,81
	11-15	n %	24 38,7	15 24,2	23 37,1	62 100,0	1,98	0,88
	16-20	n %	11 28,2	16 41,0	12 30,8	39 100,0	2,03	0,78
	20+	n %	26 35,6	23 31,5	24 32,9	73 100,0	1,97	0,83
Görüş 16: Ders kitaplarının bitişik eğik yazıyla hazırlanmaması, ilk okuma-yazma öğretiminde sorunlara neden olmaktadır (Yöntemin pekiştirilerek öğretimine engel teşkil etmektedir).	1-5	n %	5 20,8	24 23,5	59 57,8	24 100,0	2,41	0,83
	6-10	n %	19 18,6	24 23,5	59 57,8	102 100,0	2,39	0,83
	11-15	n %	9 14,5	20 32,3	33 53,2	62 100,0	2,39	0,73
	16-20	n %	7 17,9	12 30,8	20 51,3	39 100,0	2,33	0,77
	20+	n %	15 20,5	16 21,9	42 57,5	73 100,0	2,37	0,81

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri (devam)

Görüşler	Kıdem	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 17: Yöntemin uygulanışı ile ilgili Bakanlık öğretmenleri tam olarak bilgilendirmiştir.	1-5	n %	13 54,2	3 12,5	8 33,3	24 100,0	1,79	0,93
	6-10	n %	68 66,7	20 19,6	14 13,7	102 100,0	1,47	0,73
	11-15	n %	43 69,4	10 16,1	9 14,5	62 100,0	1,45	0,74
	16-20	n %	20 51,3	12 30,8	7 17,9	39 100,0	1,67	0,77
	20+	n %	42 57,5	16 21,9	15 20,5	73 100,0	1,63	0,81
Görüş 18: Yapılandırıcı yaklaşım ve ses temelli cümle yöntemine göre ilk okuma-yazma öğretimi konusunda öğretmenler mutlaka bir eğitim almalıdırlar.	1-5	n %	1 4,2	0 0,0	23 95,8	24 100,0	2,91	0,41
	6-10	n %	4 3,9	11 10,8	87 85,3	102 100,0	2,81	0,48
	11-15	n %	3 4,8	5 8,1	54 87,1	62 100,0	2,82	0,50
	16-20	n %	2 5,1	9 23,1	28 71,8	39 100,0	2,67	0,58
	20+	n %	8 11,0	11 15,1	54 74,0	73 100,0	2,63	0,68
Görüş 19: Yöntem konusundaki teorik bilgiler yöntemin tam ve doğru olarak uygulanması için yeterlidir.	1-5	n %	17 70,8	5 20,8	2 8,3	24 100,0	1,38	0,65
	6-10	n %	56 54,9	37 36,3	9 8,8	102 100,0	1,54	0,65
	11-15	n %	39 62,9	14 22,6	9 14,5	62 100,0	1,52	0,74
	16-20	n %	15 38,5	20 51,3	4 10,3	39 100,0	1,72	0,65
	20+	n %	29 39,7	33 45,2	11 15,1	73 100,0	1,75	0,70
Görüş 20: MEB'in önerdiği program kılavuzunda örneklerini verdiği etkinlikler tekdüzedir ve öğrenmeye tam hizmet etmemektedir.	1-5	n %	7 29,2	13 54,2	4 16,7	24 100,0	1,88	0,68
	6-10	n %	34 33,3	49 48,0	19 18,6	102 100,0	1,85	0,71
	11-15	n %	15 24,2	27 43,5	20 32,3	62 100,0	2,08	0,75
	16-20	n %	12 30,8	18 46,2	9 23,1	39 100,0	1,92	0,74
	20+	n %	20 27,4	39 53,4	14 19,2	73 100,0	1,92	0,68

Tablo 10. Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre Tüm Görüşlerdeki Farklılıklarına İlişkin Varyans Analizi Tablosu

Varyans Analizi Sonuçları	Görüş 1	Görüş 2	Görüş 3	Görüş 4	Görüş 5	Görüş 6	Görüş 7	Görüş 8	Görüş 9	Görüş 10
s.d.	299	299	299	299	299	299	299	299	299	299
F değeri	0,992	4,817	2,475	0,875	0,601	1,783	1,694	0,996	0,468	1,891
p değeri	0,412	0,001*	0,044*	0,479	0,662	0,132	0,151	0,410	0,759	0,112

* $p < 0,05$

Tablo 10. Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre Tüm Görüşlerdeki Farklılıklarına İlişkin Varyans Analizi Tablosu (devam)

Varyans Analizi Sonuçları	Görüş 11	Görüş 12	Görüş 13	Görüş 14	Görüş 15	Görüş 16	Görüş 17	Görüş 18	Görüş 19	Görüş 20
s.d.	299	299	299	299	299	299	299	299	299	299
F değeri	1,314	0,189	0,905	0,246	0,212	0,058	1,518	2,260	2,292	1,028
p değeri	0,265	0,944	0,461	0,912	0,932	0,994	0,197	0,63	0,060	0,393

Yapılan analiz sonucunda, 0,05 anlamlılık seviyesinde, 2. ve 3. görüşe katılım düzeylerinin kıdeme göre farklılık gösterdiği, bunun dışındaki görüşlerde ise öğretmenlerin görüşlerinde anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Öğretmenlerin kıdemlerine göre farklılık gösterdiği 2. ve 3. görüşlerde, hangi kıdemlerin farklı olduğunu görmek için post-hoc testlerinden LSD testi seçilmiştir.

LSD testi sonucunda, kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin diğerleriyle kıyaslandığında “Ses Temelli Cümle Yöntemi 72 aylık çocukların gelişim özelliklerine uygundur.” görüşüne yüksek düzeyde katılmakta oldukları görülmüştür. 11-15 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenler ise bu görüşe diğerlerine kıyasla daha düşük düzeyde katılmaktadırlar.

“Yeni yöntem Türkçenin yapısına uygundur (Hece, kelime, cümle, metin çabuk kavranmaktadır).” görüşüne katılım düzeylerine bakılacak olursa, 1-5 yıl arasında kıdeme sahip olan öğretmenler, bu görüşe kıdemi 11-15 yıl ara-

sında ve 20 yıl ve üstü olan öğretmenlerden daha yüksek; kıdemi 6-10 yıl arasında olanlar ise kıdemi 11-15 yıl arasında olanlardan daha yüksek düzeyde katılmaktadırlar.

H_{02} : Öğretmenlerin daha önce kaç kez birinci sınıf okutmuş olmaları ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında bir fark yoktur.

H_{12} : Öğretmenlerin daha önce kaç kez birinci sınıf okutmuş olmaları ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında bir fark vardır.

Öğretmenlerin daha önce okutmuş oldukları birinci sınıf sayılarına göre, görüş ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Öğretmenlerin Daha Önce Okutmuş Oldukları Birinci Sınıf Sayılarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Görüşleri

Sayı	n	Ortalama	St. Sapma
5 kez ve daha az	232	2,04	0,22
6 kez ve daha fazla	68	2,03	0,23
Toplam	300	2,04	0,22

Tablo 11’e bakıldığında, daha önce 5 ve daha az sayıda birinci sınıf okutmuş olan öğretmenler ile 6 ve daha fazla sayıda birinci sınıf okutmuş olan öğretmenlerin görüşleri arasında büyük bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bu farklılığın anlamlılığı t- testi ile araştırılmış, analiz sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Öğretmenlerin Daha Önce Okutmuş Oldukları Birinci Sınıf Sayılarına Göre Görüş Farklılıklarına İlişkin t-testi Sonuçları

s.d.	t değeri	p değeri
298	0,213	0,832

Yapılan t-testi sonucuna göre, 0.05 anlamlılık düzeyinde, H_{02} hipotezi reddedilememiş, görüş ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunamamıştır ($p>0,05$). Tüm öğretmenlerin ortak görüşe sahip oldukları ve görüş ortalamalarının “kısmen” düzeyinde olduğu söylenebilir.

Tüm görüşler ayrı ayrı dikkate alınarak öğretmenlerin birinci sınıf okutma sayılarına göre görüşlere katılım ortalamaları ve standart sapma değerleri bulunmuş, elde edilen değerler Tablo 13’te verilmiştir.

Görüş ortalamaları arasındaki farkların anlamlı olup olmadığı t- testi ile araştırılmış bulunan sonuçlar Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 13. Öğretmenlerin Daha Önce Okutmuş Oldukları Birinci Sınıf Sayılarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri

Görüşler	Sayı	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 1: Yeni Türkçe Programındaki ilk okuma yazma öğretimi çağın ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmiştir.	5 kez ve daha az	n %	42 18,1	116 50,0	74 31,9	232 100,0	2,14	0,69
	6 kez ve daha çok	n %	11 16,2	39 57,4	18 26,5	68 100,0	2,10	0,65
Görüş 2: Ses temelli cümle yöntemi 72 aylık çocukların gelişim özelliklerine uygundur.	5 kez ve daha az	n %	46 19,8	106 45,7	80 34,5	232 100,0	2,15	0,72
	6 kez ve daha çok	n %	17 25,0	21 30,9	30 44,1	68 100,0	2,19	0,81
Görüş 3: Yeni yöntem Türkçenin yapısına uygundur (Hece, kelime, cümle, metin çabuk kavranmaktadır).	5 kez ve daha az	n %	40 17,2	81 34,9	111 47,8	232 100,0	2,31	0,75
	6 kez ve daha çok	n %	17 25,0	23 33,8	28 41,2	68 100,0	2,16	0,80
Görüş 4: Yeni yöntemde metin oluşturabilmek için çok sayıda ses, harf, hece, kelime oluşturmayı beklemek gerekmektedir.	5 kez ve daha az	n %	76 32,8	50 21,6	106 45,7	232 100,0	2,13	0,88
	6 kez ve daha çok	n %	29 42,6	20 29,4	19 27,9	68 100,0	1,85	0,83
Görüş 5: Sesten heceye, hecelerden kelimelere, kelimelerden cümleye gidildiğinden cümlelere çok geç ulaşılmaktadır. Bu durum, cümlelerin anlamının kavranılmasını geciktirmektedir.	5 kez ve daha az	n %	80 34,5	70 30,2	82 35,3	232 100,0	2,01	0,84
	6 kez ve daha çok	n %	26 38,2	15 22,1	27 39,7	68 100,0	2,01	0,89
Görüş 6: Parçadan bütüne gidilmesi, ses birimlerinin (ses, hece) tek tek okunmasını gerekli kılmakta, böylece akıcı ve süratli okumaya engel olmaktadır.	5 kez ve daha az	n %	56 24,1	75 32,3	101 43,5	232 100,0	2,19	0,80
	6 kez ve daha çok	n %	12 17,6	27 39,7	29 42,6	68 100,0	2,25	0,74
Görüş 7: Cümle oluştururken resim (görsel) kullanılması, gözün satır üzerindeki sıçramalarına ve doğru odaklama yapmasına engeldir.	5 kez ve daha az	n %	100 43,1	87 37,5	45 19,4	232 100,0	1,76	0,76
	6 kez ve daha çok	n %	26 38,2	26 38,2	16 23,5	68 100,0	1,85	0,78
Görüş 8: İçinde görsel kullanılan cümleler, çocuğun resim ve yazı sembolü (harf) algısını karıştırmasına bir nedendir.	5 kez ve daha az	n %	121 52,2	70 30,2	41 17,7	232 100,0	1,66	0,76
	6 kez ve daha çok	n %	39 57,4	20 29,4	9 13,2	68 100,0	1,56	0,72
Görüş 9: Cümlelerde görsel kullanılması, vurgu, tonlama ve ahenk unsurlarının tam yapılamadığı bir okumaya neden olmaktadır.	5 kez ve daha az	n %	102 44,0	73 31,5	57 24,6	232 100,0	1,81	0,81
	6 kez ve daha çok	n %	27 39,7	24 35,3	14 25,0	68 100,0	1,85	0,80
Görüş 10: Yeni yöntemde “okuma” dolayısıyla “anlama”, “yazma” becerisinin öğretimine göre ikinci planda kalmaktadır.	5 kez ve daha az	n %	72 31,0	88 37,9	72 31,0	232 100,0	2,00	0,79
	6 kez ve daha çok	n %	22 32,4	24 35,3	22 32,4	68 100,0	2,00	0,81

Tablo 13. Öğretmenlerin Daha Önce Okutmuş Oldukları Birinci Sınıf Sayılarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri (devam)

Görüşler	Sayı	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 11: Ses temelli cümle yönteminin bitişik eğik yazıyla uygulanması yararlıdır.	5 kez ve daha az	n %	76 32,8	74 31,9	82 35,3	232 100,0	2,03	0,83
	6 kez ve daha çok	n %	22 32,4	17 25,0	29 42,6	68 100,0	2,10	0,87
Görüş 12: Bitişik eğik yazı öğrencilerde estetik zevk geliştirecektir.	5 kez ve daha az	n %	49 21,1	73 31,5	110 47,4	232 100,0	2,26	0,79
	6 kez ve daha çok	n %	13 19,1	16 23,5	39 57,4	68 100,0	2,38	0,79
Görüş 13: Öğrenciler bitişik eğik yazı yazmada zorlanmaktadırlar, çabuk yorulmaktadırlar.	5 kez ve daha az	n %	71 30,6	67 28,9	94 40,5	232 100,0	2,10	0,84
	6 kez ve daha çok	n %	20 29,4	18 26,5	30 44,1	68 100,0	2,15	0,85
Görüş 14: Bitişik eğik yazıyla, çağın ihtiyaçlarına göre bireye mutlaka kazandırılması gereken bir beceridir.	5 kez ve daha az	n %	69 29,7	86 37,1	77 33,2	232 100,0	2,03	0,79
	6 kez ve daha çok	n %	23 33,8	21 30,9	24 35,3	68 100,0	2,01	0,84
Görüş 15: Yazmadaki yavaşlık, öğrencinin okuma hızını da yavaşlatmaktadır.	5 kez ve daha az	n %	74 31,9	80 34,5	78 33,6	232 100,0	2,02	0,81
	6 kez ve daha çok	n %	24 35,3	17 25,0	27 39,7	68 100,0	2,04	0,87
Görüş 16: Ders kitaplarının bitişik eğik yazıyla hazırlanmaması, ilk okuma-yazma öğretiminde sorunlara neden olmaktadır (Yöntemin pekiştirilerek öğretimine engel teşkil etmektedir).	5 kez ve daha az	n %	41 17,7	61 26,3	130 56,0	232 100,0	2,38	0,77
	6 kez ve daha çok	n %	14 20,6	15 22,1	39 57,4	68 100,0	2,37	0,81
Görüş 17: Yöntemin uygulanışı ile ilgili Bakanlık öğretmenleri tam olarak bilgilendirmiştir.	5 kez ve daha az	n %	145 62,5	46 19,8	41 17,7	232 100,0	1,55	0,78
	6 kez ve daha çok	n %	41 60,3	15 22,1	12 17,6	68 100,0	1,57	0,78
Görüş 18: Yapılandırıcı yaklaşım ve ses temelli cümle yöntemine göre ilk okuma-yazma öğretimi konusunda öğretmenler mutlaka bir eğitim almalıdırlar.	5 kez ve daha az	n %	13 5,6	26 11,2	193 83,2	232 100,0	2,78	0,54
	6 kez ve daha çok	n %	5 7,4	10 14,7	53 77,9	68 100,0	2,71	0,60
Görüş 19: Yöntem konusundaki teorik bilgiler yöntemin tam ve doğru olarak uygulanması için yeterlidir.	5 kez ve daha az	n %	125 53,9	79 34,1	28 12,1	232 100,0	1,58	0,70
	6 kez ve daha çok	n %	31 45,6	30 44,1	7 10,3	68 100,0	1,65	0,66
Görüş 20: MEB'in önerdiği program kılavuzunda örneklerini verdiği etkinlikler tekdüzedir ve öğrenmeye tam hizmet etmemektedir.	5 kez ve daha az	n %	67 28,9	111 47,8	54 23,3	232 100,0	1,94	0,72
	6 kez ve daha çok	n %	21 30,9	35 51,5	12 17,6	68 100,0	1,87	0,69

Tablo 14. Öğretmenlerin Daha Önce Okutmuş Oldukları Birinci Sınıf Sayılarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlerin Farklarına İlişkin t-testi Tablosu

Test Sonuçları	Görüş 1	Görüş 2	Görüş 3	Görüş 4	Görüş 5	Görüş 6	Görüş 7	Görüş 8	Görüş 9	Görüş 10
s.d.	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298
t değeri	0,370	-0,434	1,375	2,308	-0,052	-0,516	-0,858	0,927	-0,423	0,000
p değeri	0,711	0,664	0,170	0,022*	0,959	0,606	0,392	0,355	0,673	1,000

* $p < 0,05$

Tablo 14. Öğretmenlerin Daha Önce Okutmuş Oldukları Birinci Sınıf Sayılarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlerin Farklarına İlişkin t-testi Tablosu (devam)

Test Sonuçları	Görüş 11	Görüş 12	Görüş 13	Görüş 14	Görüş 15	Görüş 16	Görüş 17	Görüş 18	Görüş 19	Görüş 20
s.d.	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298
t değeri	-0,669	-1,099	-0,413	0,178	-0,236	0,149	-0,203	0,921	-0,685	0,775
p değeri	0,504	0,273	0,680	0,859	0,813	0,882	0,839	0,358	0,494	0,439

Tablo 14'ten de görülebileceği gibi, analiz sonucunda “Yeni yöntemde metin oluşturabilmek için çok sayıda ses, harf, hece, kelime oluşturmayı beklemek gerekmektedir.” görüşüne katılım ortalamaları arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde bir farklılık görülmüştür.

Bu sonuca daha önce 5 ve daha az sayıda birinci sınıf okutmuş olan öğretmenlerin bu görüşe katılımlarının, daha önce 6 ve daha fazla sayıda birinci sınıf okutmuş olan öğretmenlerin katılımlarından daha yüksek olduğu söylenebilir.

Diğer görüşler için sınıf öğretmenlerinin daha önce okutmuş oldukları birinci sınıf sayısının, bu görüşlere katılımlarında bir farklılığa yol açmadığı görülmüştür.

H₀₃: Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin uygulanışına yönelik bir kurs alma durumları ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında bir fark yoktur..

H₁₃: Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin uygulanışına yönelik bir kurs alma durumları ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında bir fark vardır.

Sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yönteminin uygulanışına yönelik bir kurs almış olmalarına göre, görüş ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15. Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanışına Yönelik Bir Kurs Alma Durumlarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Görüşleri

Kurs Alma Durumu	n	Ortalama	St. Sapma
Kurs almış	172	2,03	0,22
Kurs almamış	128	2,04	0,23
Toplam	300	2,04	0,22

Tablo 15’e bakıldığında, kurs almış olan öğretmenler ile kurs almamış olan öğretmenlerin görüşlerinin yakın olduğu görülmüştür. Farklılığın anlamlı olup olmadığı t- testi ile araştırılmış, analiz sonuçları Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanışına Yönelik Bir Kurs Alma Durumlarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Görüşlerine İlişkin t-testi Sonuçları

s.d.	t değeri	p değeri
298	-0,349	0,728

Yapılan t-testi sonucuna göre, 0.05 anlamlılık düzeyinde, H₀₃ hipotezi reddedilememiş, görüş ortalamaları arasındaki fark, anlamlı bulunamamıştır (p>0,05).

Öğretmenlerin görüşlere vermiş olduğu yanıtların tek tek incelenmesiyle elde edilen ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 17’de verilmiştir.

Görüş ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı t- testi ile araştırılmıştır. Analiz sonucu Tablo 18’de verilmiştir. Tablo 18’den de görülebileceği gibi yapılan analiz sonucunda, 0,05 anlamlılık seviyesinde hiçbir görüş ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Bu sonuca göre, ses temelli cümle yönteminin uygulanışı ile ilgili bir kurs almış olan öğretmenlerin görüşlerinin, bu konu ile ilgili bir kurs almamış olan öğretmenlerin görüşlerinden farklı olmadığı söylenebilir.

Tablo 17. Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanışına Yönelik Bir Kurs Alma Durumlarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri

Görüşler	Kurs Alma Durumu	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 1: Yeni Türkçe Programındaki ilk okuma yazma öğretimi çağın ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmiştir.	Kurs Almış	n %	28 16,3	85 49,4	59 34,3	172 100,0	2,18	0,69
	Kurs Almamış	n %	25 19,5	70 54,7	33 25,8	128 100,0	2,06	0,67
Görüş 2: Ses temelli cümle yöntemi 72 aylık çocukların gelişim özelliklerine uygundur.	Kurs Almış	n %	33 19,2	76 44,2	63 36,6	172 100,0	2,17	0,73
	Kurs Almamış	n %	30 23,4	51 39,8	47 36,7	128 100,0	2,13	0,77
Görüş 3: Yeni yöntem Türkçenin yapısına uygundur (Hece, kelime, cümle, metin çabuk kavranmaktadır).	Kurs Almış	n %	25 14,5	63 36,6	84 48,8	172 100,0	2,34	0,72
	Kurs Almamış	n %	32 25,0	41 32,0	55 43,0	128 100,0	2,18	0,80
Görüş 4: Yeni yöntemde metin oluşturabilmek için çok sayıda ses, harf, hece, kelime oluşturmayı beklemek gerekmektedir.	Kurs Almış	n %	56 32,6	44 25,6	72 41,9	172 100,0	2,09	0,86
	Kurs Almamış	n %	49 38,3	26 20,3	53 41,4	128 100,0	2,03	0,90
Görüş 5: Sesten heceye, hecelerden kelimelere, kelimelerden cümleye gidildiğinden cümlelere çok geç ulaşılmaktadır. Bu durum, cümlelerin anlamının kavranılmasını geciktirmektedir.	Kurs Almış	n %	64 37,2	50 29,1	58 33,7	172 100,0	1,96	0,84
	Kurs Almamış	n %	42 32,8	35 27,3	51 39,8	128 100,0	2,07	0,85
Görüş 6: Parçadan bütüne gidilmesi, ses birimlerinin (ses, hece) tek tek okunmasını gerekli kılmakta, böylece akıcı ve süratli okumaya engel olmaktadır.	Kurs Almış	n %	38 22,1	63 36,6	71 41,3	172 100,0	2,19	0,77
	Kurs Almamış	n %	30 23,4	39 30,5	59 46,1	128 100,0	2,23	0,81
Görüş 7: Cümle oluştururken resim (görsel) kullanılması, gözün satır üzerindeki sıçramalarına ve doğru odaklama yapmasına engeldir.	Kurs Almış	n %	76 44,2	66 38,4	30 17,4	172 100,0	1,73	0,74
	Kurs Almamış	n %	50 39,1	47 36,7	31 24,2	128 100,0	1,85	0,78
Görüş 8: İçinde görsel kullanılan cümleler, çocuğun resim ve yazı sembolü (harf) algısını karıştırmasına bir nedendir.	Kurs Almış	n %	97 56,4	50 29,1	25 14,5	172 100,0	1,58	0,73
	Kurs Almamış	n %	63 49,2	40 31,3	25 19,5	128 100,0	1,70	0,78
Görüş 9: Cümlelerde görsel kullanılması, vurgu, tonlama ve ahenk unsurlarının tam yapılamadığı bir okumaya neden olmaktadır.	Kurs Almış	n %	76 44,2	59 34,3	37 21,5	172 100,0	1,77	0,78
	Kurs Almamış	n %	53 41,4	38 29,7	37 28,9	128 100,0	1,87	0,83
Görüş 10: Yeni yöntemde “okuma” dolayısıyla “anlama”, “yazma” becerisinin öğretimine göre ikinci planda kalmaktadır.	Kurs Almış	n %	51 29,7	77 44,8	44 25,6	172 100,0	1,96	0,74
	Kurs Almamış	n %	43 33,6	35 27,3	50 39,1	128 100,0	2,05	0,85

Tablo 17. Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanışına Yönelik Bir Kurs Alma Durumlarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlere İlişkin Katılım Düzeyleri (devam)

Görüşler	Kurs Alma Durumu	Frekans(n) Yüzde (%)	Katılmıyorum	Kısmen	Katılıyorum	Toplam	Ortalama	St. Sapma
Görüş 11: Ses temelli cümle yönteminin bitişik eğik yazıyla uygulanması yararlıdır.	Kurs Almış	n %	55 32,0	50 29,1	67 39,0	172 100,0	2,07	0,84
	Kurs Almamış	n %	43 33,6	41 32,0	44 34,4	128 100,0	2,01	0,83
Görüş 12: Bitişik eğik yazı öğrencilerde estetik zevk geliştirecektir.	Kurs Almış	n %	28 16,3	54 31,4	90 52,3	172 100,0	2,36	0,75
	Kurs Almamış	n %	34 26,6	35 27,3	59 46,1	128 100,0	2,20	0,83
Görüş 13: Öğrenciler bitişik eğik yazı yazmada zorlanmaktadırlar, çabuk yorulmaktadırlar.	Kurs Almış	n %	58 33,7	45 26,2	69 40,1	172 100,0	2,06	0,86
	Kurs Almamış	n %	33 25,8	40 31,3	55 43,0	128 100,0	2,17	0,81
Görüş 14: Bitişik eğik yazıyla, çağın ihtiyaçlarına göre bireye mutlaka kazandırılması gereken bir beceridir.	Kurs Almış	n %	48 27,9	61 35,5	63 36,6	172 100,0	2,09	0,80
	Kurs Almamış	n %	44 34,4	46 35,9	38 29,7	128 100,0	1,95	0,80
Görüş 15: Yazmadaki yavaşlık, öğrencinin okuma hızını da yavaşlatmaktadır.	Kurs Almış	n %	58 33,7	63 36,6	51 29,7	172 100,0	1,96	0,80
	Kurs Almamış	n %	40 31,3	34 26,6	54 42,2	128 100,0	2,11	0,85
Görüş 16: Ders kitaplarının bitişik eğik yazıyla hazırlanmaması, ilk okuma-yazma öğretiminde sorunlara neden olmaktadır (Yöntemin pekiştirilerek öğretimine engel teşkil etmektedir).	Kurs Almış	n %	34 19,8	43 25,0	95 55,2	172 100,0	2,35	0,79
	Kurs Almamış	n %	21 16,4	33 25,8	74 57,8	128 100,0	2,41	0,76
Görüş 17: Yöntemin uygulanışı ile ilgili Bakanlık öğretmenleri tam olarak bilgilendirmiştir.	Kurs Almış	n %	106 61,6	38 22,1	28 16,3	172 100,0	1,55	0,76
	Kurs Almamış	n %	80 62,5	23 18,0	25 19,5	128 100,0	1,57	0,80
Görüş 18: Yapılandırıcı yaklaşım ve ses temelli cümle yöntemine göre ilk okuma-yazma öğretimi konusunda öğretmenler mutlaka bir eğitim almalıdırlar.	Kurs Almış	n %	10 5,8	22 12,8	140 81,4	172 100,0	2,76	0,55
	Kurs Almamış	n %	8 6,3	14 10,9	106 82,8	128 100,0	2,77	0,55
Görüş 19: Yöntem konusundaki teorik bilgiler yöntemin tam ve doğru olarak uygulanması için yeterlidir.	Kurs Almış	n %	84 48,8	67 39,0	21 12,2	172 100,0	1,63	0,69
	Kurs Almamış	n %	72 56,3	42 32,8	14 10,9	128 100,0	1,55	0,69
Görüş 20: MEB'in önerdiği program kılavuzunda örneklerini verdiği etkinlikler tekdüzedir ve öğrenmeye tam hizmet etmemektedir.	Kurs Almış	n %	53 30,8	85 49,4	34 19,8	172 100,0	1,89	0,70
	Kurs Almamış	n %	35 27,3	61 47,7	32 25,0	128 100,0	1,98	0,73

Tablo 18. Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanışına Yönelik Bir Kurs Alma Durumlarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlerin Farklarına İlişkin t-testi Tablosu

Test Sonuçları	Görüş 1	Görüş 2	Görüş 3	Görüş 4	Görüş 5	Görüş 6	Görüş 7	Görüş 8	Görüş 9	Görüş 10
s.d.	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298
t değeri	1,477	0,478	1,844	0,604	-1,063	-0,377	-1,342	-1,386	-1,085	-1,031
p değeri	0,14	0,633	0,66	0,546	0,289	0,706	0,180	0,167	0,279	0,304

Tablo 18. Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulanışına Yönelik Bir Kurs Alma Durumlarına Göre Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlgili Tüm Görüşlerin Farklarına İlişkin t-testi Tablosu (devam)

Test Sonuçları	Görüş 11	Görüş 12	Görüş 13	Görüş 14	Görüş 15	Görüş 16	Görüş 17	Görüş 18	Görüş 19	Görüş 20
s.d.	298	298	298	298	298	298	298	298	298	298
t değeri	0,635	1,802	-1,100	1,433	-1,565	-0,654	-0,262	-0,152	1,079	-1,044
p değeri	0,526	0,073	0,272	0,153	0,119	0,514	0,793	0,879	0,281	0,297

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma bulgularından hareketle aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Ses temelli cümle yöntemi öğretmenler tarafından genel olarak benimsenmiştir. Öğretmenler, Türkçenin ana dili olarak öğretiminin ilk basamağı olan ilk okuma ve yazma öğretiminin bu yöntemle gerçekleştirilebileceği görüşündedirler.

Yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri vardır. Öğretmenlerin görüşlere verdiği cevaplara göre bunlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

Yöntemin olumlu yönleri

Çağın ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmiştir.

Türkçenin yapısına yöneliktir.

Bitişik eğik yazıyla başlanmaktadır.

Bitişik eğik yazının öğrencilerde estetik zevki geliştirecektir

Cümle oluşturmada görsel kullanılıp görsel okuma yapılmaktadır.

Yöntemin olumsuz yönleri:

Metin oluşturmak için çok beklemek ve birçok öğrenme gerçekleştirilmek gerekmektedir.

Cümlelerin anlamlarının kavranması gecikmektedir.

Akıcı ve süratli okumaya engel olmaktadır.

Yazmadaki yavaşlık, okuma hızını yavaşlatmaktadır.

Öğrenciler bitişik eğik yazı yazarken zorlanmakta ve çabuk yorulmaktadırlar.

Görüldüğü gibi yöntem, Türkçenin “anlama” ve “anlatma” boyutlarının öğretiminde zorluklara neden olmaktadır. Bu durum, dil gelişiminde fren olabilir, temel dil becerilerinin eşit şekilde kazanılmasını engelleyebilir.

Öğretmenler ilk okuma yazma öğretiminde “görsel” kullanımı konusunda olumlu görüşe sahiptirler. Görsellerin okumada bir engel teşkil etmeyeceği ; resim ile harf algısında öğrencilerin bir karıştırma yapmayacağı, görsel kullanımının vurgu, tonlama ve ahenk unsurları yönünden okumayı niteliksizleştirmeyeceği düşüncesindedirler.

Öğretmenler ses temelli cümle yönteminin birinci sınıf öğrencilerinin gelişim özelliklerine uygunluğu, “okuma-anlama”nın yazma becerisine göre ikinci planda kaldığı, bitişik eğik yazının çağın bir ihtiyacı olduğu, program kılavuzundaki örneklerin yeterliliği hususlarında net fikirlere sahip değillerdir.

Öğretmenler, ses temelli cümle yöntemiyle ilgili MEB’i yetersiz bulmaktadır. Öğretmenlerin yetersiz bulunduğu konu ve uygulamalar şöyle sıralanabilir:

Bakanlığın, öğretmenleri yeni yöntem konusunda yeterince bilgilendirmemesi.

Ders kitaplarının bitişik eğik yazıyla hazırlanmaması.

Yeni yöntemle ilgili çalışmaların teorik düzeyde kalması, bu bilgilerin uygulama için yeterli sayılması.

Öğretmenler, yapılandırıcı yaklaşım ve ses temelli cümle yöntemi konusunda eğitime ihtiyaç duymaktadırlar.

Kıdem, yeni yöntemle ilgili bir kurs alma, daha önce birinci sınıf okutma nitelikleri, ses temelli cümle yöntemiyle ilgili öğretmen görüşlerinde etkileyici, fark yaratıcı unsurlar olmamıştır:

Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşlerinde kıdeme göre farklılık yoktur. Kıdem, yirmi görüş arasında “Ses temelli cümle yöntemi 72 aylık çocukların gelişim özelliklerine uygundur.” ve “Yeni yöntem Türkçenin yapısına uygundur.” görüşlerine sadece katılım düzeylerinde etkili olmuştur.

Öğretmenlerin daha önce birinci sınıf okutma sayısı ile ses temelli cümle yöntemiyle ilgili görüşleri arasında fazla bir farklılık yoktur. “Yeni yöntemde metin oluşturabilmek için çok sayıda ses, harf, hece, kelime oluşturmayı beklemek gerekmektedir.” görüşüne katılma ortalamaları arasında bir farklılık vardır. 5 ve daha az sayıda birinci sınıf okutular, görüşe diğerlerinden daha fazla katılmaktadırlar.

Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemine yönelik bir kurs alması ile görüşleri arasında bir fark yoktur.

Bu sonuçlardan hareketle ilkokuma yazma öğretimiyle ilgili şu öneriler yapılabilir:

İlk okuma yazma öğretmek için yöntem seçiminde öğretmenler serbest bırakılmalıdır.

Öğretmenler yeni yöntemlerle ilgili eğitim süreçlerinden geçirilmelidir.

Ses temelli cümle yöntemiyle ilgili farklı ilmi araştırmalar yapılmalıdır.

Yöntemlerin birbirine üstün yönleri, uzun zaman dilimlerinde yapılacak uygulama sonuçlarına göre belirlenmeli, bu sonuçlar doğrultusunda yöntem seçimine gidilmelidir.

Dil öğretiminde kullanılacak yöntemlerin seçiminde sadece Eğitim Bilimlerinin gelişmeleri değil; dili ilgilendiren bütün bilim dallarının gelişmeleri takip edilmeli ve dilin özelliklerine uygun olan yenilikler öğretim programlarına yansıtılmalıdır.

Kaynakça

İlk Mekteplerin Müfredat Programı, (1924), İstanbul.

İlk Mekteplerin Müfredat Programı, (1926), İstanbul.

İlk Mektep Müfredat Programı, (1930), Devlet Matbaası, İstanbul.

Yeni İlkokul Müfredat Programı, (1936), İstanbul.

İlk Okul Programı, (1948), Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.

İlk Okul Programı, (1968), Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.

Temeleğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı (1982). MEB Millî Eğitimi Basımevi, İstanbul.

- İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu* (2005), MEB Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi, Ankara.
- Alperen, Nusret (2001), *Türkçe Okuma ve Yazma Eğitimi Rehberi*, Alperen Yay., Ankara.
- Aytekin, Ebubekir (1996), “İlkokuma - Yazma Öğretiminde Cümle Çözümleme Metoduna Eleştirel Bir Yaklaşım”, *Çağdaş Eğitim Dergisi*, Ankara.
- Binbaşıoğlu, Cavit (1995), “İlkokuma Yazma Öğretiminin Cumhuriyet Döneminde Evrimi”, *Abece Dergisi*, Eylül 157, Ankara.
- Güleryüz, Hasan (1996), “Cümle Yönteminde Bazı Sorunlar”, *Öğretmen Dünyası Dergisi*, Sayı 197, Ankara.
- Saydur, Mehmet (1989), “Yeni Alfabe Kitabı: Cümle mi Harf mi? (İlkokuma Yazmada Yöntem Tartışması)”, *Öğretmen Dünyası Dergisi*, Sayı:118, Ankara.

